tarpiu. Perkasoje 6 aptikta ne anksčiau nei X–XI a. naudota ūkinė duobė puikiai siejasi su pirmojo papilio teritorijoje po akmenų grindiniu aptikto kultūrinio sluoksnio chronologija (t. y. X–XIV a.) ir leidžia teigti, kad tiek pirmasis, tiek antrasis papiliai buvo apgyventi ir pradėti naudoti jau nuo X–XI a., o pirmojo papilio teritorija buvo apleista neilgai trukus po XIV a. Jeigu šis datavimas yra patikimas, tada stebina sąlyginai trumpas piliakalnio komplekso naudojimas, atsižvelgiant į tai, kad siekiant jį įtvirtinti buvo atlikti didelio masto žemės įtvirtinimų formavimo darbai. Tyrimų metu surasti radiniai atiduoti į KėKM.

The Bakainiai hillfort complex

In 2012, a total of 128 m^2 (9 trenches and 1 test pit) (Fig. 3) was excavated in the Bakainiai hillfort complex, which consists of a hillfort, an outwork, and a fortified settlement at the hillfort's foot (Figs. 1, 14). The complex was badly damaged through working the land in the 20th century (Fig. 2). During the excavation, three sunken structures (two of them storage or rubbish pits and one connected with a structure's sunken construction) (Figs. 5–9) and 14th-century stone paving (Figs. 11–12) with a bronze ring with a widened and thickened bezel and an imitation braid (Fig. 13:1) were found. The paving had been laid on a 10th–14th-century cultural layer, which contained an intact clay spindle whorl (Fig. 13:2). Only one of the five discovered potsherds (Fig. 4:1–2) can be dated to no earlier than the 10th–11th century while the rest of the sherds can be dated to only a very broad 1st–2nd millennium period. Various-sized pieces of clay daub, pig / boar and other animal bones and bone fragments (Fig. 10), iron clinker (Fig. 4:4), and an iron awl (Fig. 4:3) were collected in the sunken structures.

Mantas Daubaras

Imbarės piliakalnio kompleksas

Salantų regioninio parko direkcijos užsakymu 2011 m. UAB „Aketonas" parengė Imbarės piliakalnio su priešpiliu ir papėdės gyvenviete (UK 27082) (Kretingos r., Imbarės sen.) tvarkymo bei pritaikymo turizmui projektą. Įgyvendinant projektą numatyta komplekso teritorijoje įrenginėjant turizmo reikmėms skirtą infrastruktūrą (laiptus į piliakalnį, pėsčiųjų takus, atokvėpio aikšteles, suolus, lankytojų srautus nukreipiančius ženklus, tiltelį, lauko tualetą) vykdyti žemės judinimo darbus, visame komplekse atlikti kirtimus formuojant kraštovaizdį.

Imbarės piliakalnis, vadinamas Pilale, įrengtas Salanto upės kairiajame krante, santakoje su Pilsupiu esančiame aukštumos kyšulyje. Aikštelė beveik trikampio formos, orientuota Š–P kryptimi, 20 m ilgio, 35 m pločio, ŠR apjuosta 1,5 m aukščio, 10 m pločio pylimu. Š aikštelės krašte pylimas – 19 m pločio. Jo išorinis 1,8 m aukščio šlaitas leidžiasi į priešpilį. Jis netaisyklingo keturkampio formos, pailgas Š–P kryptimi, 56 m ilgio, 35 m pločio P bei 40 m pločio Š kryptimi, irgi apjuostas pylimu (išskyrus PR kraštą, kur jis nuslinkęs), kuris aukščiausias Š krašte (4,5 m aukščio, 25 m pločio). ŠR pusėje pylimo išorinis 7,5 m aukščio šlaitas leidžiasi į 10 m pločio, 2 m gylio griovį, už kurio buvo supiltas antras 7 m pločio pylimas ir iškastas griovys (suardyti). Už jų, toliau į ŠR supiltas 30 cm aukščio, 3 m pločio trečias pylimas, už kurio iškastas 3 m pločio, 30 cm gylio trečias griovys. Priešpilio pylimo R šlaite yra 3 m pločio įvažiavimas į aikštelę – išplatintas senasis įvažiavimas. Vartai buvo aikštelės R

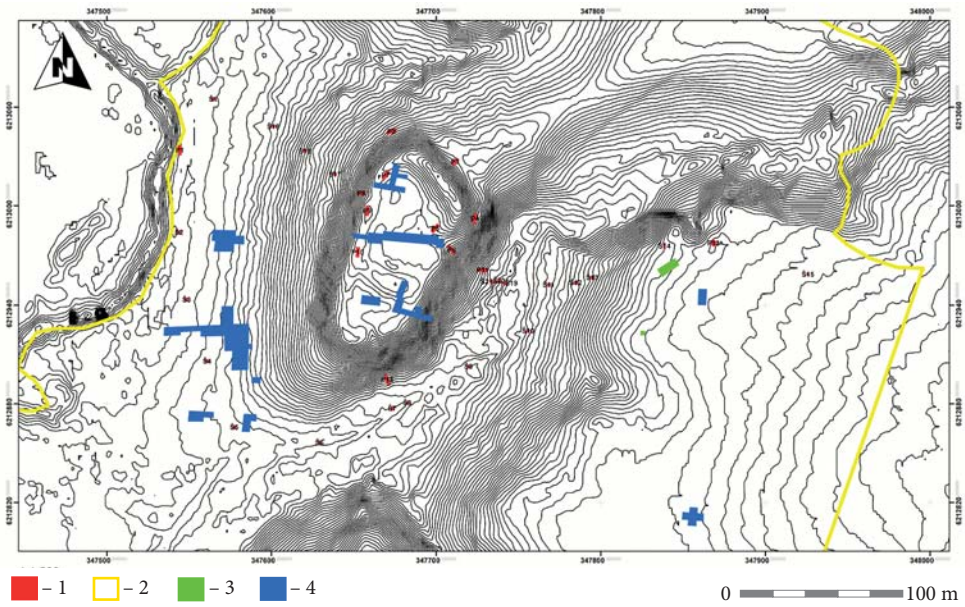

1 pav. Imbarės piliakalnio komplekso situacijos planas: 1 – 2012 m. tirtos vietos; 2 – piliakalnio komplekso teritorijos ribos; 3 – 2003 ir 2007 m. J. Kanarsko tirtos vietos; 4 – 1969–1989 m. V. Daugudžio tirtos vietos. M. Daubaro brėž.

Fig. 1. Situation plan of the Imbarė hillfort complex: 1 – sites excavated in 2012; 2 – boundaries of the hillfort complex's territory; 3 – sites excavated by J. Kanarskas in 2003 and 2007; 4 – sites excavated by V. Daugudis during 1969–1989

krašto viduryje. Priešpilio aikštelės P dalyje yra 6x8 m dydžio tvenkinys. Šlaitai statūs, 20 m aukščio. PR piliakalnio šlaitas nuslinkęs, pylimai apardyti arimų. Piliakalnis ir priešpilis apaugę lapuočiais, dalis aikštelės dirvonuoja. ŠR, R ir V papėdėse 10 ha plote yra I tūkst. pradžios – XIII a. papėdės gyvenvietė. 700 m į P nuo piliakalnio yra X–XIII a. senkapis. Piliakalnis datuojamas I tūkst. pr. Kr. pabaiga – XIII a. (*LPA*, t. I, p. 444–445).

Detaliųjų archeologinių tyrimų metu Imbarės piliakalnio su priešpiliu ir gyvenviete teritorijoje planuojamų žemės judinimo darbų vietose buvo ištirtas 222 m^2 plotas (13 perkasų ir 21 šurfas) (1 pav.). Tyrimų metu surasti radiniai perduoti į LNM.

Perkasoje 1 aptikti IV–XIV a. datuojami archeologiniai radiniai. Perkasoje 2 fiksuota sudėtinga sluoksnių stratigrafija, rodanti, jog tirtoje vietoje V–IX a. buvo gyvenama. Čia susiformavo šviesiai pilkos spalvos radinių turtingas kultūrinis sluoksnis, kuris vėliau buvo užverstas molio sluoksniais, kas leidžia kalbėti apie piliakalnio pertvarkymą. Iš inžinerinės pusės įdomu pastebėti, jog tarp V–IX a. kultūrinio sluoksnio užpylimo moliu ir gynybinio griovio iškasimo tame pačiame molyje turėjo prabėgti šiek tiek laiko, kad molis susigulėtų. Arba jis turėjo būti specialiai tankinamas. Mažiausiai tikėtina, jog užpylinėjant ankstesnį kultūrinį sluoksnį iš molio buvo iškart formuojama dauba, kurią vėliau išgrindus akmenimis, padarytas gynybinis griovys. Paskutinysis variantas būtų, ko gero, įdomiausias, nes leistų kalbėti ne apie griovio iškasimą, o apie griovio

formos suformavimą pilant naujas žemes. Griovys tam tikru metu buvo specialiai užpildytas žemėmis, nes stratigrafiškai jo užpildas labai aiškiai išsiskyrė iš aplinkinių sluoksnių, o griovio natūralų užslinkimą priskiriant erozijos padariniams sluoksniai būtų pasislinkę visur daugiau mažiau vienodai.

Perkasoje 2 aptikti sluoksniai leidžia kalbėti apie iki V–IX a. buvusią kitokią Imbarės piliakalnio didžiojo pylimo ŠV pašlaitės paskirtį, kai čia buvo gyvenama. Šiam laikotarpiui einant į pabaigą įvykdyti nemenki žemės judinimo bei performavimo darbai ir teritorija buvo pritaikyta gynybai, tačiau vėliau ir pastarasis griovys dėl neaiškių priežasčių buvo užpildytas. Deja, dėl archeologinių radinių nebuvimo supiltiniuose sluoksniuose negalima tiksliau nustatyti, kada didžiojo pylimo ŠV pašlaitėje buvo vykdomi piliakalnio performavimo darbai pritaikant jį gynybai, tačiau tikėtina, jog tai turėjo vykti apie V–IX a.

Perkasos 3 vietoje buvo fiksuota sudėtinga sluoksnių stratigrafija, kuri leidžia teigti, kad gynybinis griovys išilgai didžiojo pylimo išorinės pusės apačios buvo įrengtas ne vėliau nei V–IX a. Sprendžiant pagal griovio užpilde surastą keramiką galima teigti, jog jis greičiausiai buvo specialiai užpiltas taip pat ne vėliau kaip V–IX a. Verta paminėti, kad V–IX a. datuojama keramika koncentruojasi pačiuose viršutiniuose didžiąją griovio dalį užpildžiusio šviesiai pilko priemolio sluoksniuose, kas leidžia kalbėti apie tai, jog šis užpylimas buvo atliktas specialiai bei gana greitai. Matyt, griovio užpylimo darbai stabtelėjo ne vėliau nei V–IX a., kai šviesiai pilko priemolio sluoksnio viršuje atsiranda nemažai šiuo laikotarpiu datuojamos keramikos. Reikia paminėti, kad tuo metu griovys dar nebuvo galutinai užpildytas ir vis dar buvo įmanoma matyti apytikslę jo vietą. Ne anksčiau nei X a. paviršiuje likęs beveik užpilto griovio įdubimas buvo visiškai užpildytas tamsiai pilko degėsingo priemolio sluoksniu su gausiomis gyvūno degintų kaulų liekanomis, lipdytine keramika bei ypatingais radiniais, leidžiančiais kalbėti apie krikščioniškojo pasaulio įtaką. Tai kryželis (2 pav.) arba kryžiumi dekoruota plokštelė (3 pav.). Greičiausiai tuo pačiu metu ant naujai supilto degėsingo tamsiai pilko priemolio sluoksnio buvo sudėtas ir akmenų grindinys (4 pav.). Su krikščioniškuoju pasauliu sietini ypatieji radiniai (plokštelę galima laikyti abejotina, nes nėra išlikęs visas ornamentas, o ant išlikusios dalies matoma kryžiaus ornamentika gali būti laikoma tik atsitiktinumu, tačiau pilnai išlikęs kryželis privalo būti siejamas su krikščioniškuoju pasauliu), gulintys greta V–IX a. datuojamos lipdytos keramikos lygiu paviršiumi rodo, kad Lietuvos archeologijoje dar yra spragų nustatant keramikos tipologiją bei chronologiją arba, kad krikščioniškojo pasaulio įtaka Vakarų Lietuvoje pasireiškė šiek tiek anksčiau nei X a.

2 pav. Kryželis iš perkasos 3. M. Daubaro nuotr.
Fig. 2. The small cross from trench 3

3 pav. Kryželiu dekoruota plokštelė iš perkasos 3. M. Daubaro nuotr.
Fig. 3. The metal plate decorated with a cross, from trench 3

4 pav. Griovį užklojęs akmenų grindinys perkasoje 3. M. Daubaro nuotr.

Fig. 4. The stone paving lining the ditch in trench 3

5 pav. Perkasoje 3 atidengtos stulpavietės. M. Daubaro nuotr.

Fig. 5. Postholes unearthed in trench 3

Perkasoje 3 aptiktos stulpavietės (5 pav.) gali būti skiriamos vieno statinio konstrukcijai, bet jų užpilde neradus jokių archeologinių radinių lieka neaiški šių stulpaviečių chronologija. Pusiau įžemyje, pusiau šviesiai pilko priemolio sluoksnyje išryškėjusi stulpavietė 4 yra vėlyvesnė nei V–IX a., nes pilko priemolio sluoksnis datuojamas ne vėlesniu nei V–IX a. Taip pat turi būti datuojamos ir visos kitos stulpavietės, jeigu jos priklausė tai pačiai konstrukcijai.

Apibendrindami matome, kad gyventa į Š nuo piliakalnio komplekso pradėta ne vėliau kaip V–IX a., kai tai buvo gynybai pritaikyta komplekso dalis, tačiau vėliau gynybinis griovys buvo užpiltas, o ne anksčiau nei X a. jis buvo galutinai užlygintas ir jo vietoje sukrautas akmenų grindinys. Į Š nuo didžiojo pylimo taip pat stovėjo stulpinės konstrukcijos statinys, statytas ne vėliau nei V–IX a.

Perkasoje 4 archeologinių radinių neaptikta, o surastas akmenų grindinio fragmentas greičiausiai yra nuslinkęs nuo pylimo arba yra tik dalis kažkokios didesnės konstrukcijos, kuri šiuo metu jau yra nuriedėjusi į Pilsupio upelio slėnį.

Perkasoje 5 aptiktas akmenų grindinys bei struktūra 1 turi būti datuojami vėlesniu nei IV–IX a. laikotarpiu, nes akmenų grindinys buvo sukrautas ant sluoksnio su IV–VIII a. bei V–IX a. keramika, o įrenginėjant struktūrą 1 IV–IX a. datuojamas sluoksnis buvo perkastas. Struktūra 1 greičiausiai yra apardyto židinio dalis, kuris nuo aplinkos buvo atribotas šviesaus molio apvadu, o viduje buvo krautas iš akmenų.

Visos 4 stulpavietės, atsižvelgiant į jų išsidėstymą, galėjo priklausyti vienam, ne vėlesniam nei IV–IX a. statiniui. Identifikuoti struktūros 2 paskirtį yra sunku, nes ji gali būti susidariusi tiesiog medžio nugriuvimo vietoje, arba gali būti sietina su rentininio pastato siena. Plėtojant šią hipotezę reikėtų pabrėžti, jog pagal perkasoje aptiktą keramiką pastatas turėtų būti ankstyvesnis už IV–VIII a. (t. y. priklausyti senajam geležies amžiui), o tai būtų trečiasis (kiti du – Žiegždriai bei Sokiškiai) atvejis Lietuvos senojo geležies amžiaus piliakalniuose, kuriuose aptikti rentininės konstrukcijos pastatai. Žinoma, kalbėti apie tai užtikrintai negalima, nes nebuvo surastas pastato (jeigu tai pastatas) kampas, tačiau hipotezė apie rentini-

nės konstrukcijos pastatą iš dalies paaiškintų labai negiliai į įžemį įgilintų stulpaviečių klausimą – jos galėjo būti tik pagalbinės arba visai su statiniu neusijusios konstrukcijos dalys. Siekiant neabejotinai patvirtinti ar paneigti rentininės konstrukcijos statinio egzistavimo faktą Imbarės piliakalnyje senajame geležies amžiuje, reiktų papildomų archeologinių tyrimų.

Perkasoje 6 aptikto akmenų grindinio vientisumo suardymas vienoje vietoje ir bendras jo ir kitų sluoksnių pasislinkimas stataus šlaito, besileidžiančio į Pilsupio upelio slėnį, link greičiausiai leidžia kalbėti apie aptiktus erozijos paveiktus sluoksnius bei archeologines struktūras. Spėjant, kad akmenų grindinys buvo padarytas vientisas, galima manyti, jog jis buvo ne siauresnis nei 2,6 m ir orientuotas išilgai aikštelės R krašto. Įžemyje P link gilėjantį pilkšvo molio sluoksnį galbūt galima sieti su ankstyvesniu už grindinį taip pat išilgai R aikštelės krašto orientuotu grioviu arba erodavusiu paaukštėjimu. Šioje perkasoje vėl fiksuoti keli piliakalnio pertvarkymo sluoksniai: ankstyviausias – griovys, vidurinysis – pilkšvo molio bei tamsiai pilko priemolio sluoksniai, vėlyviausias – akmenų grindinys. Deja, perkasoje neaptikus jokių archeologinių radinių, jų datavimas lieka neaiškus.

Perkasos 8 velėnoje surasti atsitiktiniai radiniai neleidžia datuoti giliau atidengtų sluoksnių. Ten aptikta akmenų konstrukcija greičiausiai yra pylimo sutvirtinimui skirtos didesnės konstrukcijos dalis.

Perkasoje 9 aptikti sluoksniai yra suformuoti daugkartinių prie pylimo vykusių žemės sluoksnių judinimų metu. Velėnoje aptikta akmenų grindinio dalis laikytina vėliausia pylimo sutvirtinimo akmenimis konstrukcija. Deja, apie jos datavimą nieko negalima pasakyti, nes nerasta datuojančių dirbinių. Perkasos dugne aptiktas akmenų grindinio fragmentas bei paskirų akmenų koncentracijos laikytinos ankstesnių pylimo tvirtinimo darbų suardytomis dalimis.

Panaši stratigrafija stebėta perkasoje 10, kurioje atidengti akmenų grindiniai irgi sietini su pylimo sutvirtinimo konstrukcijomis, kurių bent dalis, panašu, galėjo eiti ne tik išilgai, bet ir skersai pylimo. Rudo molio sluoksnyje atidengti akmenų konstrukcijų fragmentai yra vėlyvesni už V–IX a., o perkasos apačioje aptiktieji datuotini ankstesniu nei V–IX a. laikotarpiu. Negalima patikslinti akmeninių archeologinių konstrukcijų datavimo dėl surasto mažo kiekio datuojamos medžiagos.

Šurfe 1 tirtas juodas degėsingas priemolio sluoksnis pagal jame aptiktą keramiką datuotinas IX–XI a., o virš jo esantis tamsiai pilko priemolio sluoksnis greičiausiai yra apardytas vėlesnės ūkinės veiklos. Čia rastas IX–X a. datuojamos vytinės antkaklės fragmentas (6 pav.) neturėtų datuoti viso sluoksnio.

Šurfe 2 fiksuotas neįprastai storas velėnos bei armens sluoksnis negalėjo susiformuoti natūraliai ir greičiausiai yra užpiltas ant tirtos vietos kasant Salanto upės kanalą, tad visi jame aptikti radiniai yra surasti ne pirminėje vietoje. Tai leidžia spėti, kad kasant kanalą Salantui buvo apnaikintas arba sunaikintas vėlyvesnis nei XI a. gyvenvietės kultūrinis sluoksnis. Tirto šurfo vietoje aptiktas ir V–IX a. datuotinas gyvenvietės sluoksnis.

Šurfe 3 aptiktas 46–52 cm storio juodo priemolio sluoksnis pagal masinę medžiagą datuojamas V–IX a. Šurfe 4 surastas 16–40 cm storio V–IX a. datuojamas sluoksnis, kurio vėlyvoji dalis (datuojama vėlesniu nei IX a.) buvo suardyta ūkinės veiklos. Šurfe 5 aptiktas 14–38 cm storio juodo priemolio sluoksnis sietinas su papėdės gyvenvietės naudojimo laiko-

0 5 cm

6 pav. Vytinės antkaklės fragmentas iš šurfo 1. M. Daubaro nuotr.

Fig. 6. The fragment of a twisted wire neck-ring from test pit 1

0 2 cm

7 pav. Vaikštukas iš perkasos 2. M. Daubaro nuotr.

Fig. 7. The game piece from trench 2

tarpiu, tačiau nėra radinių, leidžiančių kalbėti apie jo chronologiją. Šurfe 6 surastas 5–42 cm storio juodo priemolio sluoksnis su ne ankstesniais nei IX a. datuojamais radiniais. Atsižvelgiant į sluoksnio plonėjimą R–PR kryptimi bei visišką jo išnykimą galima teigti, jog tai yra papėdės gyvenvietės kultūrinio sluoksnio, tuo pačiu ir kadaise čia gyvavusios gyvenvietės pakraštys.

Šurfuose 7–9 archeologinių radinių ar struktūrų neaptikta, o fiksuoti sluoksniai susiformavę dėl piliakalnio šlaitų erozijos arba tekančio vandens srautų. Šurfe 10 po pilko priemolio sluoksniu atidengtas 12–34 cm storio juodo priemolio sluoksnis greičiausiai laikytinas erozijos paveikto aukštutinės papėdės gyvenvietės kultūrinio sluoksnio liekana. Šurfe 11 aptiktas 30–40 cm storio juodo priemolio sluoksnis datuojamas V–IX a. Virš jo buvęs 40–52 cm storio tamsiai pilko priemolio sluoksnis datuojamas X–XIII a. ir greičiausiai yra apnaikintas ūkinės veiklos. Šurfe 13 rasta įgilinta struktūra, kuri greičiausiai buvo naudota kaip ūkinė duobė, tačiau dėl datuojančios medžiagos stygiaus neįmanoma nustatyti tikslesnės jos chronologijos. Šurfe 14 aptikti įgilėjimai greičiausiai yra tiesiog reljefo nelygumų padarinys. Šurfe 16 fiksuotas 40–50 cm storio tamsiai pilko priemolio sluoksnis su IV–IX a. datuojama masine medžiaga bei gyvūnų kaulais turėtų būti laikomas ūkinės veiklos apardyto buvusio kultūrinio sluoksnio liekana, o virš įžemio atsidengęs 15–20 cm storio juodo priemolio sluoksnis, jame neaptikus jokių archeologinių radinių, tamsesnę spalvą įgavo dėl jo formavimosi nuolatinės drėgmės sąlygomis.

Apibendrinant visą Imbarės piliakalnio kompleksą archeologiniu aspektu, tenka pastebėti, jog į V nuo piliakalnio esančioje papėdės gyvenvietėje šių tyrimų metu buvo aptikti daugiausia V–IX a. gyvenvietės sluoksniai, tačiau yra ir IV a. datuojamų dirbinių. Ypatieji radiniai, rasti V–ŠV gyvenvietės dalyje, gali būti datuojami net ir XIV a. Papėdės gyvenvietės R–PR riba turi būti vedama daugmaž ties P piliakalnio papėdės (šurfo 6) vieta, nes būtent jame fiksuota kultūrinio sluoksnio pabaiga, besileidžianti į Pilsupio užliejamų pievų plotą. Teritorija į P–PR nuo piliakalnio, Pilsupio upelio deltoje greičiausiai buvo pernelyg šlapia nuolatiniam gyvenimui. Kairiajame Pilsupio upelio krante, kylant aukštutinės piliakalnio gyvenvietės link, vėl pastebėtas archeologinio sluoksnio formavimasis, kuris taip pat rodo pagrindinį apgyvendinimą buvus V–IX a., tačiau pavieniai ypatieji dirbiniai bei dalis masinės medžiagos leidžia gyvenvietės naudojimo laikotarpį nutęsti iki XIII a. Iš atliktų tyrimų rezultatų matyti, kad pats piliakalnis iki V–IX a. greičiausiai neturėjo didžiojo Š pylimo ir buvo naudojamas daugiau kaip neįtvirtinta gyvenvietė. Dėl nežinomų išorinių ar vidinių veiksnių tarp V ir IX a. piliakalnis buvo transformuotas užpilant iki tol egzistavusį gyvenvietės sluoksnį, įrengiant gynybinius griovius. Gynybinio griovio gyvavimo

laikotarpis nebuvo ilgas ir, remiantis perkasos 3 duomenimis, griovys galėjo būti užpiltas ne anksčiau kaip X a. Imbarė yra antrasis Lietuvoje piliakalnis (po Aukštadvario), kuriame surastas stalo (?) žaidimo vaikštukas (7 pav.). Piliakalnio aikštelėje būta įvairių medinių konstrukcijų, kurių liko tik stulpaviečių vietos. Galimas daiktas, kad Imbarėje anksčiau nei IV–VIII a. jau būta ir rentininės konstrukcijos pastatų (perkasa 5). Užpylus į Š nuo didžiojo pylimo buvusius gynybinius griovius, dalis jų buvo išgrįsta akmenų grindiniu, greta pastatytas stulpinės konstrukcijos statinys, kas rodo, kad pylimas neribojo pastatų ar gyvenamojo ploto teritorijos ir priešais pylimą taip pat galėjo formuotis gyvenvietė. Piliakalnio aikštelę iš visų pusių supo pylimai, kurie išilgai ir skersai buvo sutvirtinti akmenų konstrukcijomis.

Imbarė hillfort complex

In putting the grounds of Imbarė hillfort, its outwork, and its settlement (Kretinga District, W Lithuania) in order and adapting them to tourism, 222 m^2 (13 trenches and 21 test pits) were excavated at planned earthwork sites in 2012 (Fig. 1). An unearthed and later backfilled defensive ditch dating to the 5th–9th centuries was discovered in trenches 2 and 3. Christian-related finds were discovered in the backfill: a small cross (Fig. 2) and a metal plate decorated with a cross (Fig. 3). The ditch itself was paved with stones (Fig. 4). Postholes (Fig. 5) were discovered in trench 3. Stone reinforcement, the remains of the settlement's cultural layer, and layers formed as a consequence of erosion and washing were discovered in the other excavation sites. A fragment of a 9th–10th-century twisted wire neck-ring (Fig. 6) and a game piece (Fig. 7) should be mentioned among the finds. The complete chronology of the excavated sites is the 4th–14th centuries.

Mantas Daubaras

Pašatrijos piliakalnis ir papėdės gyvenvietė

Pašatrijos piliakalnis (Telšių r., Luokės sen.), žinomas kaip Šatrijos kalnas, įrengtas didelėje apylinkėse dominuojančioje kalvoje (H_{abs} 228,10 m). Aikštelė ovali, pailga P–Š kryptimi, 60x40 m dydžio, 2 m aukštesne R puse. Jos P, V ir R kraštuose supiltas 2 m aukščio, 16 m pločio pylimas. 5 m žemiau pylimų, šlaituose (PV šlaite – 8 m žemiau) iškastas 6 m pločio, 50 cm gylio griovys, už kurio supiltas 1,5 m aukščio, 15 m pločio antras pylimas 4 m aukščio išoriniu šlaitu, R pusėje virtęs 8,5 m pločio terasa. 4 m žemiau jos, 10 m aukščiau papėdės, P šlaite yra antra 65 m ilgio, 25 m pločio terasa. Š šlaite, 6 m žemiau aikštelės krašto yra 110 m ilgio terasa. Piliakalnio šlaitai statūs, 25 m aukščio.

Pašatrijos piliakalnis su gyvenviete archeologų dėmesio sulaukė dar XX a. I pusėje: 1948, 1964 ir 1968 m. buvo vykdomi piliakalnio ir jo aplinkos žvalgymai, o 1973, 1984 ir 2009 m. piliakalnis bei jo aplinka buvo tyrinėjami atitinkamai Č. Kudabos, L. Valatkienės bei D. Karalienės. Tyrimų metu aptiktas kultūrinis sluoksnis su archeologinėmis konstrukcijomis, lipdytine ir žiesta keramika bei įvairiais ypačiaisiais radiniais: geležiniais peiliais, ylomis, verpstukais, galąstuvais, trintuvais, papuošalais ir t. t. Kultūriniame sluoksnyje dominavo gyvūnų kaulai, tačiau buvo aptikta ir pavienių žmonių kaulų. Papėdės gyvenvietė datuojama I tūkst. – II tūkst. pradžia. Piliakalnis datuojamas I tūkst. pradžia – XIII a.

Varnių regioninio parko direkcijos užsakymu 2012 m. balandžio–rugpjūčio mėnesiais vykdyti Pašatrijos piliakalnio bei gyvenvietės